

Številka: 02400-5/2023/11

Datum: 30. 5. 2024

**STALIŠČE VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE K SEDMEMU POROČILU PROJEKTNEGA
SVETA ZA CIVILNI NADZOR NAD IZVAJANJEM PROJEKTA IZGRADNJE DRUGEGA TIRA
ŽELEZNIŠKE PROGE DIVAČA–KOPER**

Projektni svet za civilni nadzor nad izvajanjem projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača–Koper (v nadaljnjem besedilu: PSCN) je 29. 3. 2024 sprejel svoje Sedmo poročilo o izvajanju projekta izgradnje drugega tira Divača–Koper, s katerim seznanja Vlado Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada). Sedmo poročilo se nanaša na časovno obdobje od 24. februarja 2023 do 29. februarja 2024.

V svojem poročilu PSCN vlado seznanja s svojo oceno izvajanja projekta v zadevnem obdobju. Navaja tudi odprta vprašanja, ki so bila obravnavana v okviru civilnega nadzora, ter podaja svoje ugotovitve in predloge.

Med glavnimi težavami za projekt izvedbe proge PSCN izpostavlja zlasti:

- nadgradnjo proge Divača–Koper v dvotirno progo;
- problematiko električnega napajanja na progi Divača–Koper;
- neučinkovito sodelovanje med državnimi organi;
- nedorečenost finančne konstrukcije projekta;
- neenakomeren potek faz projekta.

PSCN kot ključne strateško pomembne aktivnosti na projektu drugi tir opredeljuje zlasti:

1. čimprejšnjo pripravo vse projektne dokumentacije za izvedbo nadgradnje v polno dvotirnost, da se zmanjša okoljska in finančna škoda zaradi nepotrebnega podvajanja izvedbenih del ter pripravo vseh pravnih podlag za izvedbo dvotirnosti;
2. pripravo strateških dokumentov za prehod na okoljsko sprejemljivo napajanje z izmeničnim tokom 25kV, najprej na odseku Koper–Divača, nato pa na celotnem ozemlju Slovenije, kot strateško investicijo v trajnostno mobilnost in transport.

Vlada sprejema k poročilu PSCN naslednje stališče:

V zvezi s poročilom PSCN je investitor projekta družba 2TDK, Družba za razvoj projekta, d. o. o. (v nadaljnjem besedilu: 2TDK) pripravila svoje odzivno poročilo, v katerem se opredeljuje do vprašanj izvajanja oziroma financiranja projekta, ki so v pristojnosti investitorja. Vlada je navedeno odzivno poročilo proučila in k podanim stališčem nima pripomb.

V zvezi s pripombami, ki se nanašajo na pristojnost vlade oziroma posameznih ministrstev vlada ugotavlja, da se je do številnih opredelila že v svojih predhodnih stališčih, glede na aktualna dogajanja iz preteklega leta, ki jih zajema poročilo, pa pojasnjuje sledeče.

Dvotirnost železniške proge med Divačo in Koprom je ena od nespornih prioritet te vlade, ki od pristojnih ministrstev pričakuje pripravo ustreznih podlag za začetek gradnje in prenosa investitorstva na družbo 2TDK. Trenutno vsi postopki potekajo v skladu s predvideno časovnico. Spremembe in dopolnitve državnega lokacijskega načrta so v zaključnih fazah priprave, v začetku aprila je bila zaključena javna razgrnitev okoljskega poročila in osnutka uredbe, trenutno poteka analiza prejetih stališč nosilcev urejanja prostora. Izvedene so bile tudi tehnične konzultacije z Italijansko republiko v okviru čezmejne presoje vplivov na okolje. V okviru postopkov pristojna ministrstva učinkovito sodelujejo tako na operativni kot na strateški ravni. Predlog sprememb in dopolnitev zakona, ki predlaga prenos investitorstva vzporednega levega tira na družbo 2TDK, je pripravljen in je v koalicijskem usklajevanju. Vlada podpira tudi predlagane rešitve, ki se nanašajo na opustitev dela obstoječe proge med Prešnico in Dekani po izgradnji vzporednega levega tira, kar bo bistveno prispevalo k večji kakovosti življenja na območjih tega dela obstoječe proge in k zmanjšanju izredno negativnih vplivov na okolje (predvsem ogrožanje zajetja vodonosnika Rižana in požarna ogroženost).

Kar zadeva vprašanje elektrifikacije nove železniške povezave, vlada razume splošne pomisleke PSCN glede 3kV napajanja na progi z enosmerno napetostjo v primerjavi z izmenično napetostjo 25 kV. Vsekakor bo po izvedbi ustreznih nadgradenj proge na glavnih koridorjih in TEN-T omrežju treba ustrezno nasloviti to vprašanje z ustrezno nadgradnjo elektrifikacije. V trenutnih razmerah pa je dejstvo, da odsek od Divače in Kopra predstavlja zgolj 27,1 km, zato je treba prisluhniti strokovnim pomislekom o težavah, ki bi nastopile, če bi na enem (in sicer manjšem) delu železniškega omrežja bil vzpostavljen drugačen sistem napajanja kot na drugih delih omrežja. Z gradbenim dovoljenjem za drugi tir Divača–Koper je določeno napajanje z enosmerno napetostjo, vendar so predvidene tehnične rešitve, ki omogočajo razmeroma enostaven prehod na izmenično napajanje, ko bodo za to vzpostavljeni ustrezni pogoji (z navezavo na druge odseke, na katerih bo vzpostavljeno napajanje z izmenično napetostjo 25 kV). S predvidenimi rešitvami sistema elektrifikacije na novem železniškem tiru Divača–Koper se trenutno omogoča poenotenje pogojev obratovanja in vzdrževanja na celotnem omrežju.

V letu 2023 je bilo na projektu železniške proge Divača–Koper zaključenih več pomembnih aktivnosti, ki dokazujejo, da se projekt pospešeno in učinkovito izvaja. Sprejeta je bila druga novelacija investicijskega programa (NIP2), s katero je bila časovnica izvedbe projekta vrnjena v prvotne okvire, investicijska vrednost pa odraža realne razmere pri financiranju in rasti cen, pri čemer je veljavna investicijska vrednost nižja od vrednosti, predvidene leta 2019. Podpisana je bila pogodba o financiranju z Evropsko investicijsko banko za kredit v višini do 250 milijonov evrov, uspešno so bila počrpana sredstva Evropskega kohezijskega sklada. Zaključeni so bili tehnični mejniki projekta pri predorih T8 ter viaduktih Gabrovica in Vinjan. Podpisane so največje izvedbene pogodbe na projektu.

Projekt drugi tir se ne glede na probleme, ki obstajajo po mnenju PSCN, uspešno in učinkovito odvija, brez večjih težav. Civilni nadzor nad projektom, ki ga izvaja PSCN, je nedvomno pomemben element, ki prispeva k preglednemu delu in pravočasnemu reševanju težav. Delo PSCN pri tem projektu je zato zelo dobrodošlo.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka